

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 85.289 van 10 februari 2000
in de zaak A. 55.613/VII-12.419.**

In zake : Joost BEEL,
die woonplaats kiest bij
Advocaat J. CAMBIER,
kantoor houdende te OUDENAARDE,
Voorburg 3

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat B. BRONDERS,
kantoor houdende te OOSTENDE,
E. Beernaertstraat 106.

tussenkomenende partij :

Luc TSJOEN,
wonende te WORTEGEM-PETEGEM,
Moregemplein 17.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Joost BEEL op 7 januari 1994 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaamse minister van leefmilieu en huisvesting van 10 november 1993 waarbij het beroep, door derden ingesteld tegen het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 13 mei 1993 houdende het verlenen aan verzoeker van een vergunning voor het uitbreiden van een varkensfokkerij aan de Heerbaan 16 te Wortegem-Petegem, gedeeltelijk gegrond wordt verklaard en het beroepen besluit gedeeltelijk wordt gewijzigd;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 15 maart 1994;

Gelet op de beschikking van 5 april 1994 die de tussenkomst van Luc TSJOEN toelaat;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur P. PROV00ST;

Gelet op de beschikking van 29 juni 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 28 december 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 27 januari 2000;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat J. CAMBIER, die verschijnt voor de verzoekende partij, van Advocaat J. BOSSUYT die, loco Advocaat B. BRONDERS verschijnt voor de verwerende partij, en van Advocaat J. GUNS, die verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur P. PROV00ST;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. De gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoeker baat een varkenshouderij uit aan de Heerbaan 16 te Wortegem-Petegem.

Op 16 december 1992 dient hij een milieuvergunningsaanvraag in voor de uitbreiding van zijn inrichting tot een totale capaciteit van 1.600 varkens, de opslag van 3.089 m³ dierlijke mest en 13.500 liter mazout in bovengrondse houders en het lozen van normaal huishoudelijk afvalwater in oppervlaktewater.

1.2. Met een besluit van 13 mei 1993 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen wordt de gevraagde vergunning verleend.

1.3. Op 15 juni 1993 stelt de tussenkomende partij, samen met een aantal buurtbewoners, bij de Vlaamse Executieve beroep in tegen voormeld besluit.

1.4. De in het kader van de beroepsprocedure uitgebrachte adviezen zijn alle gunstig, met dien verstande dat de administratie gezondheidszorg slechts gunstig adviseert voor een beperkte uitbreiding tot 1.164 dieren.

1.5. Met een besluit van 10 november 1993 van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaamse minister van leefmilieu en huisvesting wordt het beroep van onder meer de tussenkomende partij gedeeltelijk gegrond verklaard en wordt het beroepen besluit gewijzigd in die zin dat de uitbreiding van verzoekers inrichting tot 1.600 varkens wordt geweigerd.

De weigering van de gevraagde uitbreiding is gemotiveerd als volgt :

"Overwegende dat de jaarlijkse dierlijke mestproductie van de inrichting waarvoor vergunning wordt gevraagd, zou oplopen tot 9.983 kg P_2O_5 respectievelijk 19.227 kg stikstof; dat de inrichting gelegen is in een gemeente waar er een evenwicht is tussen de mestproductie en de in de gemeente aanwezige cultuuroppervlakte; dat een verdere uitbreiding van de bestaande veestapel dit evenwicht dreigt te verstoren zodat het risico op verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater door mestoverschotten te groot is";

2. De gegrondheid van het beroep

2.1. Overwegende dat verzoeker in zijn enig middel onder meer aanvoert wat volgt :

"(...)

Dat, na de uitbreiding, de mestspreiding volledig conform het decreet van 23.01.1991 houdende de bescherming van het milieu tegen verontreiniging door meststoffen (het mestdecreet), zal gebeuren.

Dat het bedrijf gelegen is in een gemeente waar er nog een positief onevenwicht is tussen de in de gemeente aanwezige cultuuroppervlakte en de mestproductie.

(...)

Dat een uitbreiding met 800 dieren deze balans zeker niet zal doen omslaan en dat in Wortegem-Petegem bijkomende mestproduktie zonder problemen nog kan worden afgezet binnen de normen van het 'mestdecreet'. [dit laatste voorziet ten andere geen enkele verplichting voor mestafzet binnen de eigen gemeente (zie burenregeling en lange afstands-transportregeling) hetgeen hier nog mogelijk is]

(...)

Dat de aanvraag van verzoeker aan alle wettelijke vereisten voldoet om een milieuvergunning te bekomen.

(...)

Dat er voor de weigering van de uitbreiding van de varkensstapel tot 1.600 stuks GEEN WETTIGE MOTIVERING is gegeven in de ministeriële beslissing. Dat de aangevoerde beweringen inzake het thans bestaande evenwicht van mestafzet worden weerlegd door de gepubliceerde cijfers van de Vlaamse Landmaatschappij-De Mestbank. Dat dergelijk evenwicht NOOIT heeft bestaan in Wortegem-Petegem. Het positieve onevenwicht heeft altijd bestaan en zal, ook na de toekenning van een vergunning tot uitbreiding van de varkensstapel door verzoeker niet worden verstoord. Dat deze motivering duidelijk is gebaseerd op verkeerde informatie.

Dat door de beslissing op zich er een voorwaarde wordt toegevoegd aan de bepalingen van het decreet

van 23.01.1991 tot bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (mestdecreet) waarin expliciet is voorzien dat eventuele mestoverschotten niet noodzakelijkerwijze binnen de gemeente dienen te worden afgezet.

Dat geen enkele wettelijke bepaling voorziet dat een milieuvergunning kan worden geweigerd bij het bestaan van een onevenwicht tussen mestproductie en mestafzet. De wetgeving hieromtrent voorziet de mogelijke verplichting tot afzet van de mestoverschotten in buurgemeenten (burenregeling) of in verder afgelegen gemeenten (lange afstandstransport-regeling).

Dat dit argument van de Heer Minister Vice-President van de Vlaamse regering en Vlaamse Minister van leefmilieu en huisvesting dan ook niet wettig verantwoord is en tenandere volkomen in strijd is met de door de Vlaamse Landmaatschappij-De Mestbank gepubliceerde cijfers.

(...)"

2.2. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord stelt :

"De vergunningverlenende overheid zal enkel een milieuvergunning kunnen verlenen wanneer geoordeeld wordt dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de grond- en oppervlaktewateren, op de natuur en op de mens veroorzaakt door de inrichting of de uitbreiding ervan tot een aanvaardbaar niveau kunnen gebracht worden mits het naleven van de gepaste vergunningsvoorwaarden.

Voor de beoordeling van het risico van een bijkomende belasting van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater naar aanleiding van de uitbreiding van de milieuvergunning en vanuit het oogpunt van een ecologisch aanvaardbare mestverspreiding in overeenstemming met het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, zal ondermeer de grootte van de oppervlakte van de cultuurgrond in aanmerking genomen worden. De beschikbare oppervlakte is evenwel slechts een onderdeel van de gegevens van de totale beoordeling.

Dat de overeenkomsten terzake van de mestproductie en de mestafzet overeenkomsten zijn die gesloten werden in 1993 en jaarlijks opzegbaar zijn en dat deze overeenkomsten geen waarborgen bieden voor de toekomstige ecologisch verantwoorde mestafzet op langere termijn. Dat deze overeenkomsten nog dienen na evaluatie door de Mestbank aanvaard te worden. Dat de opgegeven oppervlakte grond bestemd voor de mestafzet die het voorwerp uitmaakt van dergelijke

overeenkomsten aldus niet in aanmerking kan genomen worden bij de verlening van de milieuvergunning die wordt toegestaan tot 31.08.2011.

Dat uit het advies van de Vlaamse landmaatschappij (stuk nr. 6) kan worden afgeleid dat, zelfs met het in rekening brengen van de beschikbare oppervlakte cultuurgrond uit de mestafzetovereenkomsten, dan nog de aanvrager van de uitbreiding van de milieuvergunning niet over voldoende oppervlakte cultuurgrond zoals berekend volgens de bepalingen van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, beschikt teneinde een ecologisch verantwoorde afzet van alle door de inrichting geproduceerde dierlijke mest te waarborgen.

Dat het Bestuur Preventieve en Ambulante Gezondheidszorg van de Administratie Gezondheidszorg van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur in haar advies dd. 09.07.1993, verwijst naar een mogelijke bijdrage van het bedrijf tot de verhoogde stikstofbelasting van het grondwater en het gevaar voor de gezondheid van de mens bij consumptie van water met een te hoog nitraatgehalte en naar een te verwachten mestoverschot en zij ongunstig advies verleent over de gevraagde uitbreiding.

Dat de uitbreiding van het aantal varkens naar 1600 stuks ook aanleiding zal geven tot een aanzienlijk bijkomende reukhinder.

Dat het naleven van de voorschriften van (het) Vlaams Reglement inzake Milieuvoorwaarden voor hinderlijke inrichtingen (VLAREM II) op zich nog geen garantie biedt voor het verkrijgen van een milieuvergunning.

Dat in de bestreden beslissing dan ook geoordeeld werd dat een verdere uitbreiding van de bestaande veestapel het evenwicht tussen de mestproductie en de in de gemeente aanwezige cultuuroppervlakte dreigt te verstoren zodat het risico op verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater door de berekende mestoverschotten te groot is.

De verenigbaarheid van de inrichting, waarvoor een vergunning wordt gevraagd, met de omgeving en de goede plaatselijke ordening en de voorschriften van de ruimtelijke ordening maakt eveneens deel uit van de beoordeling door de vergunningverlenende overheid. De afstand van de inrichting tot de hindergevoelige gebieden, woongebieden en woonuitbreidingsgebieden zal hierbij een belangrijk beoordelingselement zijn.

Het landbouwbedrijf, voorwerp van de aanvraag tot uitbreiding van de vergunning, is gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het gewestplan Oudenaarde (K.B. van 24.02.1977), gelegen op 250 m van een woongebied en op 450 m van de dorpskern.

Dat de uitbreiding van het landbouwbedrijf in een agrarisch waardevol gebied gelegen nabij een

woongebied met landelijk karakter leidt tot een onvermijdelijke aantasting van de landschappelijke waarde van het betrokken valleigebied. Dat ook het aanleggen van een groenscherm hiervoor geen afdoende bescherming biedt.

Dat de beslissing van de Minister waarbij de uitbreiding van de vergunning tot 1600 varkens geweigerd werd, gesteund is op de verleende adviezen en een gemotiveerde beoordeling van de risico's voor externe veiligheid, hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens en de verenigbaarheid met de omgeving en de goede plaatselijke ordening.

Dat deze beslissing derhalve op geen enkele wijze een schending of tekortkoming inhoudt van de motiveeringsplicht.

Dat de bepalingen van het Milieuvergunningsdecreet en het Besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning (en meer bepaald art. 52, 2 en 3 VLAREM I°) werden nageleefd";

2.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord de argumenten die reeds waren uiteengezet in het inleidend verzoekschrift herhaalt en verwijst naar de rechtspraak van de Raad van State; dat hij bovendien nog stelt te beschikken "over 54 ha pachtgronden (...) + de burenenregeling en de lange afstandsregeling";

2.4. Overwegende dat de tussenkomende partij in haar verzoekschrift niet ingaat op de argumentatie van verzoeker;

2.5. Overwegende, vooreerst, dat enkel de motieven die in het bestreden besluit werden vermeld in acht kunnen worden genomen; dat alle andere argumenten, zoals in casu deze die in de memorie van antwoord werden uiteengezet ter staving van dat besluit, buiten beschouwing moeten worden gelaten; dat bovendien valt op te merken dat bepaalde elementen in de memorie van antwoord haaks staan op de overwegingen van het bestreden besluit;

2.6. Overwegende, voorts, dat uit het sub 1.5 geciteerde decisieve weigeringsmotief blijkt dat de milieuvergunning geweigerd is omdat de vergunning-verlenende overheid van oordeel was dat verzoeker de afzetmogelijkheden voor de geproduceerde dierlijke mest niet afdoende kon waarborgen; dat de Raad geen bepaling bekend is die op de dag van het nemen van het bestreden besluit voorschreef dat de aanvrager van een milieuvergunning samen met zijn aanvraag of in de loop van de vergunningsprocedure stukken diende voor te leggen met betrekking tot de afzetmogelijkheden van de door de inrichting te produceren dierlijke mest; dat het Meststoffendecreet van 23 januari 1991 zoals het toendertijd gold, geen regels met het oog op het beoordelen van een milieuvergunningsaanvraag noch verbodsbepalingen bevatte die aanleiding konden geven tot het weigeren van dergelijke vergunning; dat blijkens laatstgenoemd decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan vier mestafzetmogelijkheden voorhanden zijn : het opbrengen op eigen cultuurgronden, vervoer naar cultuurgronden van gebruikers gelegen in dezelfde of in aangrenzende gemeenten, vervoer naar andere dan voormelde gronden door een door de Mestbank erkend vervoerder en, ten slotte, afname door de Mestbank; dat in die stand van de wetgeving de overheid derhalve niet de bevoegdheid bezat om bij wege van het weigeren van een milieuvergunning een toekomstig exploitant reeds vooraf de mogelijkheid te ontzeggen om van één of meer van die wettelijke mestafzetmogelijkheden gebruik te maken; dat het middel in de aangegeven mate gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaamse minister van leefmilieu en huisvesting van 10 november

1993 waarbij het beroep, door derden ingesteld tegen het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 13 mei 1993 houdende het verlenen aan Joost BEEL van een vergunning voor het uitbreiden van een varkensfokkerij aan de Heerbaan 16 te Wortegem-Petegem, gedeeltelijk gegrond wordt verklaard en het beroepen besluit gedeeltelijk wordt gewijzigd.

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op drieduizend frank, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op tien februari tweeduizend, door de
VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.